Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU MÄÄRUS (viies koda)

13. september 2017*

Tühistamishagi – ERF – Rahalise abi vähendamine – Interreg II/C kava „Rein-Maasi ennetav üleujutustõrje“ – Otsuse tegemise tähtaja eiramine – Oluliste menetlusnormide rikkumine – Ilmselgelt põhjendatud hagi

Kohtuasjas T-119/10,

Madalmaade Kuningriik, esindajad: Y. de Vries, J. Langer ja C. Wissels, hiljem J. Langer, M. Bulterman ja B. Koopman,

hageja,

keda toetavad

Belgia Kuningriik, esindajad: M. Jacobs ja T. Materne, hiljem M. Jacobs ja J.-C. Halleux,

ja

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues ja B. Messmer, hiljem J. Bousin ja D. Colas,

menetlusse astujad,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: R. Wim ja A. Steiblytė,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 23. detsembri 2009. aasta otsus K(2009) 10712, millega vähendati finantsabi, mis anti Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) komisjoni 18. detsembri 1997. aasta otsusega K(97) 3742 (ERF nr 970010008) Rein-Maasi ennetava üleujutustõrje kavale ühenduse algatuse Interreg II/C raames Belgia Kuningriigis, Saksamaa Liitvabariigis, Prantsuse Vabariigis, Luksemburgi Suurhertsogiriigis ja Madalmaade Kuningriigis,

ÜLDKOHUS (viies koda),

koosseisus: president D. Gratsias, kohtunikud I. Labucka (ettekandja) ja I. Ulloa Rubio,

kohtusekretär: E. Coulon,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

määruse

Õiguslik raamistik

1 Programmiperioodidel 1989–1993 ja 1994–1999 olid struktuurifondide eeskirjad (eelkõige eesmärke, programmitööd, makseid, haldamist, järelevalvet ja finantskorrektsioone puudutavad eeskirjad) sätestatud nõukogu 24. juuni 1988. aasta määruses (EMÜ) nr 2052/88 struktuurifondide ülesannete ja tõhususe kohta ning nende tegevuse kooskõlastamise kohta teiste struktuurifondide ning Euroopa Investeerimispanga ja muude olemasolevate rahastamisvahendite tegevusega (EÜT 1988, L 185, lk 9), muudetud nõukogu 20. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 2081/93 (EÜT 1993, L 193, lk 5), ja nõukogu 19. detsembri 1988. aasta määruses (EMÜ) nr 4253/88, mis sisaldab rakendussätteid määruse (EMÜ) nr 2052/88 struktuurifondide ülesannete ja tõhususe kohta ning nende tegevuse kooskõlastamise kohta teiste struktuurifondide ning Euroopa Investeerimispanga ja muude olemasolevate rahastamisvahendite tegevusega (EÜT 1988, L 374, lk 1), muudetud nõukogu 20. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 2082/93 (EÜT 1993, L 193, lk 20).

2 Määruse nr 4253/88 artiklis 24 on sätestatud:

„1. Kui projekti või meetme rakendamine ei õigusta osaliselt ega tervikuna selleks eraldatud abi, vaatab komisjon juhtumi asjakohasel viisil partnerluse raames läbi, nõudes eelkõige liikmesriigilt või liikmesriigi poolt projekti teostamiseks määratud ametiasutustelt märkuste esitamist kindlaksmääratud aja jooksul.

2. Pärast uurimist võib komisjon asjaomasele projektile või meetmele antavat abi vähendada või selle peatada, kui uurimise käigus ilmneb eeskirjade eiramine või projekti või meetme rakendamise tingimusi mõjutav oluline muudatus, mille kohta ei ole taotletud komisjoni heakskiitu.

[…]“ [mitteametlik tõlge]

3 Määrused nr 2052/88 ja nr 4253/88 asendati 1. jaanuarist 2000 nõukogu 21. juuni 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1260/1999, millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta (EÜT 1999, L 161, lk 1; ELT eriväljaanne 14/01, lk 31).

4 Määruse nr 1260/1999 artikli 52 lõike 1 kohaselt ei mõjuta nõukogu või komisjoni poolt nõukogu määruse (EMÜ) nr 2052/88 ja määruse (EMÜ) nr 4253/88 või mis tahes muude 31. detsembril 1999 kõnesoleva abi suhtes kehtivate õigusaktide alusel heakskiidetud abi jätkamist ega muutmist, sealhulgas täielikku või osalist tühistamist.

5 Määrus nr 1260/99 tunnistati kehtetuks nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta (ELT 2006, L 210, lk 25).

6 Määruse nr 1083/2006 artiklis 100 „Menetluskord“ on sätestatud:

„1. Enne finantskorrektsiooni suhtes otsuse tegemist algatab komisjon menetluse, teatades liikmesriigile oma esialgsed järeldused ja nõudes, et liikmesriik esitaks kahe kuu jooksul oma märkused. Kui komisjon teeb ettepaneku finantskorrektsiooni tegemiseks ekstrapolatsiooni või ühtse määra põhjal, antakse liikmesriigile võimalus näidata asjaomaste dokumentide läbivaatamise abil, et eeskirjade eiramise tegelik ulatus oli komisjoni hinnatust väiksem. Kokkuleppel komisjoniga võib liikmesriik piirata toimikute läbivaatamise ulatust üksnes asjaomaste dokumentide asjakohase osaga või pisteliste väljavõtetega. Kui välja arvata nõuetekohaselt põhjendatud juhud, ei tohi selliseks läbivaatamiseks lubatud aeg olla pikem kui kaks kuud pärast esimeses lõigus nimetatud kahekuulise tähtaja lõppu.

2. Komisjon võtab arvesse kõiki liikmesriigi poolt lõikes 1 nimetatud ajavahemiku jooksul esitatud tõendeid.

3. Kui liikmesriik ei aktsepteeri komisjoni esialgseid järeldusi, kutsub komisjon liikmesriigi ärakuulamisele, kus pooled püüavad partnerlusel põhinevas koostöös jõuda kokkuleppele tähelepanekute ja nendest tehtavate järelduste suhtes.

4. Kokkuleppe korral võib liikmesriik asjakohaseid ühenduse vahendeid uuesti kasutada kooskõlas artikli 98 lõike 2 teise lõiguga.

5. Kui kokkuleppele ei jõuta, teeb komisjon finantskorrektsioonide kohta otsuse kuue kuu jooksul alates kõnealusest ärakuulamisest, võttes arvesse kõiki menetluse käigus esitatud andmeid ja tähelepanekuid. Kui ärakuulamist ei toimu, algab kuuekuuline ajavahemik kaks kuud pärast komisjonilt saadud kutse kuupäeva.“

7 Määruse nr 1083/2006 artikli 105 „Üleminekusätted“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolev määrus ei mõjuta komisjoni poolt määruste (EMÜ) nr 2052/88, […] (EMÜ) nr 4253/88, […] (EÜ) nr 1164/94 […] ja (EÜ) nr 1260/1999 või mis tahes muude 31. detsembril 2006 ja pärast seda kuni abi või projektide lõpetamiseni kõnesoleva abi suhtes kehtivate õigusaktide alusel heaks kiidetud ja struktuurifondidest kaasrahastatava abi või Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatava projekti jätkamist ega muutmist, sealhulgas nimetatud abi või projekti täielikku või osalist tühistamist.“

8 Määruse nr 1083/2006 artiklis 108 „Jõustumine“ on ette nähtud:

„Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artiklite 1–16, 25–28, 32–40, 47–49, 52–54, 56, 58–62, 69–74, 103–105 ja 108 sätteid kohaldatakse alates käesoleva määruse jõustumise päevast ainult 2007.–2013. aasta kavade suhtes. Määruse teisi sätteid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007.“

9 Määrus nr 1083/2006 tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta (ELT 2013, L 347, lk 320, ning parandus ELT 2016, L 200, 26.7.2016, lk 140).

10 Finantskorrektsioonide kohta on määruse nr 1303/2013 artiklis 145 sätestatud:

„1. Enne finantskorrektsiooni üle otsuse tegemist käivitab komisjon menetluse, teatades liikmesriigile oma läbivaatamise esialgsetest järeldusest ning paludes liikmesriigil avaldada oma seisukohad kahe kuu jooksul.

2. Kui komisjon pakub välja finantskorrektsioonid ekstrapolatsiooni või kindla määra põhjal, antakse liikmesriigile võimalus tõendada asjaomase dokumentatsiooni läbivaatamise abil, et eeskirjade eiramise tegelik ulatus on komisjoni hinnatust väiksem. Kokkuleppel komisjoniga võib liikmesriik piirata läbivaatamise ulatust üksnes asjaomaste toimikute asjakohase osa või valimiga. Selliseks läbivaatamiseks lubatud aeg on kõige rohkem kaks kuud pärast lõikes 1 osutatud kahekuulist ajavahemikku, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

3. Komisjon võtab arvesse kõiki tõendeid, mille liikmesriik on esitanud lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegade jooksul.

4. Kui liikmesriik ei aktsepteeri komisjoni esialgseid järeldusi, kutsub komisjon liikmesriigi ärakuulamisele, tagamaks, et komisjonile on kättesaadav kogu asjakohane teave ja kõik seisukohad, millele rajada järeldus finantskorrektsiooni kohaldamise kohta.

5. Kui jõutakse kokkuleppele ning ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 7 kohaldamist, võib liikmesriik asjaomaseid fonde ja [Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF)] kooskõlas artikli 143 lõikega 3 taaskasutada.

6. Et kohaldada finantsikorrektsioone, võtab komisjon rakendusaktiga vastu otsuse kuue kuu jooksul alates ärakuulamise või täiendavate andmete saamise kuupäevast, kui liikmesriik nõustub ärakuulamise järel taolisi täiendavaid andmeid esitama. Komisjon võtab arvesse kõiki menetluse käigus esitatud andmeid ja tähelepanekuid. Kui ärakuulamist ei toimu, algab kuuekuuline ajavahemik kaks kuud pärast kuupäeva, mil komisjon on saatnud kirjaliku ärakuulamiskutse.

7. Kui komisjon, täites artiklist 75 tulenevaid kohustusi, või Euroopa Kontrollikoda tuvastab eeskirjade rikkumise, mis osutab suurtele puudustele juhtimis- ja kontrollsüsteemi tõhusas toimimises, vähendab sellest tulenev finantskorrektsioon fondide ja EMKFi toetust rakenduskavale.

Esimest lõiku ei kohaldata suure puuduse korral juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhusas toimimises, mille kohta kehtis enne seda kuupäeva, mil komisjon või Euroopa Kontrollikoda suure puuduse tuvastas, järgmine:

a) see tuvastati komisjonile finantsmääruse artikli 59 lõike 5 kohaselt esitatud liidu vahendite haldaja kinnituses, iga-aastases kontrolliaruandes või auditiaruandes või muudes komisjonile esitatud auditeerimisasutuse auditiaruannetes ja asjakohastes võetud meetmetes, või

b) selle suhtes kohaldas liikmesriik asjakohaseid parandusmeetmeid.

Kui on esitatud asjaomased liidu vahendite haldaja kinnitused, iga-aastased kontrolliaruanded ja auditiaruanded, on juhtimis- ja kontrollisüsteemide tõhusas toimimises esinevate suurte puuduste hindamise aluseks kohaldatavad õigusnormid.

Finantskorrektsiooni kohaldamise kohta otsuse tegemisel komisjon:

a) peab kinni proportsionaalsuse põhimõttest, võttes arvesse juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhusas toimimises esineva suure puuduse olemust ja raskusastet ning selle rahalisi tagajärgi liidu eelarvele;

b) välistab kindlamääraliste või ekstrapoleeritud korrektsioonide kohaldamiseks eeskirjadevastased kulud, mille tuvastas liikmesriik, kelle suhtes kohaldati kooskõlas artikli 139 lõikega 10 raamatupidamise aastaaruande kohandusi, ning kulud, mille seaduslikkust ja korrektsust hinnatakse vastavalt artikli 137 lõikele 2;

c) võtab liidu eelarvet ohustava jääkriski määramisel arvesse kindlamääralisi või ekstrapoleeritud korrektsioone, mida liikmesriik kulude suhtes on kohaldanud muude liikmesriigi poolt tuvastatud suurte puuduste korral.

8. EMKF fondispetsiifilistes eeskirjades võib ette näha täiendavaid menetluseeskirju artikli 144 lõikes 7 osutatud finantskorrektsioonide jaoks.“

11 Määruse nr 1303/2013 artiklis 152 on sätestatud:

„1. Käesolev määrus ei mõjuta sellise abi jätkamist või muutmist, sealhulgas täielikku või osalist tühistamist, mille komisjon on kiitnud heaks määruse (EÜ) nr 1083/2006 alusel või mis tahes muude õigusaktide alusel, mida kohaldatakse sellise abi suhtes 31. detsembri 2013. aasta seisuga. Kõnealust

määrust või muid õigusakte kohaldatakse pärast 31. detsembrit 2013 sellise abi või asjaomaste tegevuste suhtes kuni nende lõpetamiseni. Käesoleva lõike kohaldamisel hõlmab abi rakenduskavasid ja suurprojekte.

2. Määruse (EÜ) nr 1083/2006 alusel esitatud või heaks kiidetud abitaotlused jäävad jõusse.

3. Kui liikmesriik kasutab artikli 123 lõikes 3 sätestatud võimalust, võib ta esitada komisjonile taotluse, et korraldusasutus saaks erandina määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 59 lõike 1 punktist b täita sertifitseerimisasutuse ülesandeid määruse (EÜ) nr 1083/2006 alusel rakendatud asjaomaste rakenduskavade puhul. Taotlusele tuleb lisada auditeerimisasutuse hinnang. Kui komisjon on talle auditeerimisasutuse poolt kättesaadavaks tehtud teabe ja tema enda auditite põhjal veendunud, et kõnealuste rakenduskavade juhtimis- ja kontrollisüsteemid toimivad tõhusalt ning sertifitseerimisasutuse ülesannete täitmine korraldusasutuse poolt ei mõjuta nende süsteemide toimimist, teavitab ta liikmesriiki oma nõusolekust kahe kuu jooksul alates taotluse saamise kuupäevast.“

12 Määruse nr 1303/2013 artiklis 153 on märgitud:

„1. Ilma et see piiraks artikli 152 sätete kohaldamist, tunnistatakse määrus (EÜ) nr 1083/2006 kehtetuks alates 1. jaanuarist 2014.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse XIV lisas esitatud vastavustabeli kohaselt.“

13 Määruse nr 1303/2013 artiklis 154 on sätestatud:

„Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikleid 20–24, artikli 29 lõiget 3, artikli 38 lõike 1 punkti a, artikleid 58, 60, 76–92, 118, 120, 121 ja artikleid 129–147 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Artikli 39 lõike 2 seitsmenda lõigu teist lauset ja artikli 76 viiendat lõiku kohaldatakse alates kuupäevast, mil jõustub finantsmääruse muudatus kulukohustustest vabastamise kohta.“

Vaidluse taust

14 Euroopa Ühenduste Komisjon kiitis 18. detsembri 1997. aasta otsusega K(97) 3742 heaks ühtse programmdokumendi, mis puudutab Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) toetuse maksmist rakenduskavale ühenduse algatuse Interreg II/C raames selliste alade eest, mis kuuluvad eesmärkide 1, 2 ja 5 b alla, samuti muude alade eest Belgia Kuningriigis, Saksamaa Liitvabariigis, Prantsuse Vabariigis, Luksemburgi Suurhertsogiriigis ja Madalmaade Kuningriigis, kusjuures ERFi maksimumsummaks määrati 137 118 000 eurot.

15 Komisjoni 25. veebruari 2000. aasta otsusega K(2000) 300 suurendati seda ülempiiri 141 077 000 euroni.

16 Madalmaad esitasid 21. märtsil 2003 lõppmakse taotluse.

17 Komisjon tegi 2004. aasta juunist kuni 2005. aasta juunini programmiperioodil 1994–1999 ERFi kaasrahastatud kavade lõppkontrollide raames mitu kontrollkäiku.

18 Komisjon esitas 7. septembril 2005 ja 24. jaanuaril 2006 auditiaruande. Hollandikeelne versioon, mis saadeti Madalmaadele 7. veebruaril 2006, sisaldas mitmeid eeskirjade eiramisi.

19 Madalmaad esitasid auditiaruande kohta oma märkused ning täiendavaid andmeid.

20 Komisjon esitas 14. mail 2008 Madalmaade asutustele auditi lõpparuande vastavalt määruse nr 4253/88 artiklile 24. Hollandikeelne versioon saadeti neile 15. septembril 2008.

21 Pärast 23. veebruaril 2009 toimunud ärakuulamist esitasid Madalmaade asutused täiendavaid andmeid.

22 23. detsembri 2009. aasta otsusega K(2009) 10712, millega vähendati rahalist abi, mis oli eraldatud Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) ühenduse algatuse Interreg II/C kavale „Rein-Maasi ennetav üleujutustõrje“ Belgia Kuningriigis, Saksamaa Liitvabariigis, Luksemburgi Suurhertsogiriigis ja Madalmaade Kuningriigis vastavalt komisjoni 18. detsembri 1997. aasta otsusele K(97) 3742 (EFR nr 970010008) (edaspidi „vaidlustatud otsus“), vähendas komisjon ERFist eraldatud abi 7 066 643 euro võrra.

Menetlus ja poolte nõuded

23 Madalmaade Kuningriik esitas käesolevas kohtuasjas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 5. märtsil 2010.

24 Üldkohus palus 11. augustil 2010 poolte seisukohti menetluse võimaliku peatamise kohta käesolevas kohtuasjas kas kuni apellatsioonkaebuste esitamise tähtaja möödumiseni Üldkohtu otsuste peale, millega lõpetati kohtuasjad T-265/08: Saksamaa *vs*. komisjon ja T-270/08: Saksamaa *vs*. komisjon, või kuni Euroopa Kohtu otsuste kuulutamiseni, millega lahendatakse nendes kohtuasjades Üldkohtu otsuste peale esitatud apellatsioonkaebused.

25 Üldkohtu neljanda koja presidendi 13. septembri 2010. aasta määrusega otsustati menetlus käesolevas kohtuasjas peatada kas kuni apellatsioonkaebuste esitamise tähtaja möödumiseni Üldkohtu otsuste peale, millega lõpetati kohtuasjad T-265/08: Saksamaa *vs*. komisjon ja T-270/08: Saksamaa *vs*. komisjon, või kuni Euroopa Kohtu otsuste kuulutamiseni, millega lahendatakse nendes kohtuasjades Üldkohtu otsuste peale esitatud apellatsioonkaebused.

26 Euroopa Kohus kuulutas 24. juunil 2015 otsuse kohtuasjas Saksamaa *vs*. komisjon (C-549/12 P ja C-54/13 P, edaspidi „apellatsioonkaebuste kohta tehtud kohtuotsus“, EU:C:2015:412), millega ta tühistas nimetatud kohtuasjades kõne all olevad finantskorrektsiooni otsused, mis puudutasid rahastamiskavasid enne 2000. aastat, leides omal algatusel, et komisjon on rikkunud määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud kuuekuulist tähtaega.

27 Apellatsioonkaebuste alusel tehtud kohtuotsusega tühistati ka 19. septembri 2012. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs*. komisjon (T-265/08, EU:T:2012:434) ja 21. novembri 2012. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs*. komisjon (T-270/08, ei avaldata, EU:T:2012:612), sest Üldkohus jättis rahuldamata Saksamaa Liitvabariigi kaebused.

28 Üldkohus palus 2. juulil 2015 esitada pooltel oma seisukohad apellatsioonkaebuste alusel tehtud kohtuotsuse mõju kohta käesolevale kohtuasjale.

29 Madalmaade Kuningriik ja komisjon esitasid oma seisukohad vastavalt 13. juulil ja 15. juulil 2015.

30 Madalmaade Kuningriik märkis oma seisukohas, et vaidlustatud otsus tuleb tühistada, kuna komisjon on rikkunud määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud kuuekuulist tähtaega.

31 Komisjon juhtis omalt poolt Üldkohtu tähelepanu apellatsioonkaebustele, mis esitati 20. jaanuari 2015. aasta otsuse peale kohtuasjas Hispaania *vs*. komisjon (T-111/12, ei avaldata, EU:T:2015:28), ja 20. jaanuari 2015. aasta otsuse peale kohtuasjas Hispaania *vs*. komisjon (T-109/12, ei avaldata,

EU:T:2015:29), millega Üldkohus tühistas kõnealused finantskorrektsiooni otsused, mis puudutasid rahastamiskavasid enne 2000. aastat, kuna komisjon oli rikkunud määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud kuuekuulist tähtaega.

32 Belgia Kuningriik ja Prantsuse Vabariik esitasid vastavalt 20. mail 2015 ja 28. mail 2015 Üldkohtu kantseleisse avaldused menetlusse astumiseks käesolevas kohtuasjas Madalmaade Kuningriigi nõuete toetuseks. Üldkohtu neljanda koja presidendi 4. augusti 2015. aasta otsustega anti neile luba menetlusse astuda.

33 Belgia Kuningriik ja Prantsuse Vabariik esitasid oma seisukohad ja kohtuasja pooled esitasid nende kohta oma märkused määratud tähtaegade jooksul.

34 Üldkohus palus 16. detsembril 2015 esitada pooltel oma seisukohad selle kohta, millist mõju avaldavad menetluse võimalikku peatamist silmas pidades käesolevale kohtuasjale komisjoni esitatud apellatsioonkaebused 20. jaanuari 2015. aasta otsuse peale kohtuasjas Hispaania *vs.* komisjon (T-111/12, ei avaldata, EU:T:2015:28), 20. jaanuari 2015. aasta otsuse peale kohtuasjas Hispaania *vs.* komisjon (T-109/12, ei avaldata, EU:T:2015:29) ja 15. juuli 2015. aasta otsuse peale Portugal *vs.* komisjon (T-314/13, ei avaldata, EU:T:2015:493).

35 Komisjon ja Madalmaade Kuningriik teatasid vastavalt 22. detsembril 2015 ja 4. jaanuaril 2016, et nad ei ole käesoleva menetluse peatamise vastu, et oodata ära Euroopa Kohtu otsused kohtuasjades C-139/15 P ja C-140/15 P: komisjon *vs.* Hispaania, ja C-495/15 P: komisjon *vs.* Portugal.

36 Üldkohtu neljanda koja presidendi 12. jaanuari 2016. aasta otsusega peatati menetlus käesolevas kohtuasjas kuni Euroopa Kohtu otsuste kuulutamiseni kohtuasjades C-139/15 P ja C-140/15 P: komisjon *vs.* Hispaania, ja C-495/15 P: komisjon *vs.* Portugal.

37 Euroopa Kohus jättis 21. septembri 2016. aasta otsusega kohtuasjas komisjon *vs.* Hispaania (C-139/15 P, EU:C:2016:707) ja 21. septembri 2016. aasta otsusega kohtuasjas komisjon *vs.* Hispaania (C-140/15 P, EU:C:2016:708) rahuldamata apellatsioonkaebused 20. jaanuari 2015. aasta otsuse peale kohtuasjas Hispaania *vs.* komisjon (T-111/12, ei avaldata, EU:T:2015:28) ja 20. jaanuari 2015. aasta otsuse peale kohtuasjas Hispaania *vs.* komisjon (T-109/12, ei avaldata, EU:T:2015:29).

38 Kuna Üldkohtu kodade koosseisu muudeti ja ettekandja-kohtunik määrati viienda koja koosseisu, siis määrati käesolev kohtuasi lahendamiseks viimati nimetatud kojale.

39 Madalmaade Kuningriik esitas 27. oktoobril 2016 Üldkohtule taotluse menetluse jätkamiseks, korrates oma 13. juulil 2015 esitatud seisukohta ning paludes Üldkohtul teha käesolevas kohtuasjas otsus Üldkohtu kodukorra artikli 132 alusel.

40 Euroopa Kohtu presidendi 10. novembri 2016. aasta määrusega kohtuasjas komisjon *vs.* Portugal (C-495/15 P, ei avaldata, EU:C:2016:907), kustutati kohtuasi C-495/15 P Euroopa Kohtu registrist, kuna komisjon oli apellatsioonkaebusest loobunud.

41 Komisjon teatas 11. novembril 2016 Üldkohtule, et ta ei ole menetluse jätkamise vastu.

42 Üldkohtu viienda koja president teavitas pooli 1. detsembri 2016. aasta otsusega menetluse jätkamisest.

43 Üldkohus palus 20. detsembril 2016 esitada pooltel oma seisukohad selle kohta, millist mõju avaldavad käesolevale kohtuasjale 21. septembri 2016. aasta otsus kohtuasjas komisjon *vs.* Hispaania (C-139/15 P, EU:C:2016:707) ja 21. septembri 2016. aasta otsus kohtuasjas komisjon *vs.* Hispaania (C-140/15 P, EU:C:2016:708).

44 Komisjon väitis 22. detsembril 2016 oma seisukohas, et Üldkohtul on kõik vajalikud andmed käesolevas kohtuasjas otsuse tegemiseks.

45 Samal päeval esitatud kirjas teatas Madalmaade Kuningriik Üldkohtule esiteks, et ta ei soovi olla kohtuistungil ära kuulatud, ning teiseks palus ta Üldkohtul teha käesolevas kohtuasjas otsus kodukorra artikli 132 alusel, sedastades, et komisjon on rikkunud määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud kuuekuulist tähtaega.

46 Belgia Kuningriik ja Prantsuse Vabariik märkisid 5. ja 9. jaanuaril 2017. aastal esitatud kirjades, et ka nemad on seisukohal, et komisjon ei ole järginud ette nähtud tähtaega ning et vaidlustatud otsus tuleb seetõttu tühistada.

47 Üldkohus palus 10. märtsil 2017 esitada pooltel seisukohad Üldkohtu poolt kodukorra artikli 132 raames omal algatusel tõstatatud väite kohta, et komisjon on rikkunud olulisi menetlusnorme.

48 Madalmaade Kuningriik ja komisjon esitasid oma seisukohad 21. märtsil 2017.

49 Komisjon väitis, et Üldkohus võis kodukorra artikli 132 alusel tunnistada hagi määrusega ilmselgelt põhjendatuks. Madalmaade Kuningriik väitis omalt poolt, et Üldkohus võis kodukorra artikli 132 alusel teha määruse ja tunnistada hagi ilmselgelt põhjendatuks.

50 Samal päeval leidis Belgia Kuningriik, et Üldkohus pidi omal algatusel tõstatama väite, et komisjon on rikkunud olulisi menetlusnorme.

51 Prantsuse Vabariik esitas 22. märtsil 2017 oma seisukohad ja väitis, et Üldkohus võis antud juhul tugineda kodukorra artiklile 132 ja tunnistada hagi määrusega ilmselgelt põhjendatuks.

52 Madalmaade Kuningriik, keda toetavad Belgia Kuningriik ja Prantsuse Vabariik, palub Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

53 Komisjon palub Üldkohtul:

— jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja Madalmaade Kuningriigilt.

Õiguslik käsitlus

54 Kõigepealt tuleb Madalmaade Kuningriigi nõudeid mõista nii, et ta soovib tühistada vaidlustatud otsuse teda puudutavas osas, kuna Madalmaade Kuningriigi esitatud väited puudutavad tema enda olukorda.

55 Kui Euroopa Kohus või Üldkohus on juba lahendanud ühe või mitu õigusküsimust, mis on hagi väidetes tõstatatud küsimustega identsed, ja Üldkohus sedastab, et faktilised asjaolud on tuvastatud, võib ta vastavalt kodukorra artiklile 132 pärast menetluse kirjaliku osa lõpetamist ja pärast poolte ärakuulamist tunnistada hagi ilmselgelt põhjendatuks põhistatud määrusega, mis sisaldab viiteid asjakohasele kohtupraktikale.

56 Üldkohus leiab, et käesolevas asjas on kodukorra artikli 132 kohaldamise tingimused täidetud, ning otsustab asja lahendada menetlust jätkamata.

57 Esmalt väidab Madalmaade Kuningriik, keda toetavad Belgia Kuningriik ja Prantsuse Vabariik, et vaidlustatud otsus tuleb tühistada, kuna see tehti pärast määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud kuuekuulise tähtaja möödumist.

58 Komisjon väidab omakorda kõigepealt, et määrus nr 1083/2006 ei kujuta endast asjakohast õiguslikku raamistikku määramaks kindlaks menetluskorda, mida kohaldatakse varasemate kui 2007.–2013. aastate kavade suhtes tehtud finantskorrektsiooni otsustele.

59 Hindamaks, kas olulisi menetlusnorme on rikutud või mitte, tuleb komisjoni sõnul käesolevas kohtuasjas lähtuda määrusest nr 4253/88, mille artiklis 24 ei ole finantskorrektsiooni otsuse tegemiseks ette nähtud mingit tähtaega.

60 Kui aga lähtuda käesolevas kohtuasjas määruse nr 1083/2006 kohaldatavusest, täpsustab komisjon järgmiseks, et selle määruse artikli 100 lõikes 5 sätestatud tähtaeg kehtib üksnes pärast 1. jaanuari 2007 rakendatud kavadele ning seda ei saa kohaldada sellest kuupäevast varasematele kavadele.

61 Ta lisab, et määruse nr 1083/2006 artiklist 105 tuleneb, et varasema korra alusel heakskiidetud kaasrahastatud projektidele kehtib see kord kuni nende projektide lõpetamiseni.

62 Lisaks moodustab menetluskord komisjoni sõnul materiaalõigusega lahutamatu terviku ning määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud tähtaegu ei saa tagasiulatuvalt kohaldada.

63 Siinkohal tuleb märkida, et Madalmaade Kuningriik ei esitanud määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõike 5 rikkumise väidet hagiavalduses, vaid oma seisukohtades apellatsioonkaebuste alusel tehtud kohtuotsuse mõju kohta käesolevale asjale, mistõttu seda väidet tuleb pidada uueks väiteks.

64 Sõltumata küsimusest, kas selline väide on vastuvõetav, tuleb siiski märkida, et kohtupraktika kohaselt kujutab isiku huve kahjustava akti vastuvõtmist reguleerivate menetlusnormide järgimata jätmine endast oluliste menetlusnormide rikkumist, mida liidu kohus peab hindama omal algatusel (vt kohtuotsused, 4.9.2014, Hispaania *vs.* komisjon, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punkt 103 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 4.9.2014, Hispaania *vs.* komisjon, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, punkt 103 ja seal viidatud kohtupraktika).

65 Sellega seoses tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei või liidu kohus – välja arvatud sellistel erijuhtudel nagu eelkõige need, mis on ette nähtud liidu kohtute kodukordades – tugineda kohtuotsuses omal algatusel tõstatatud õigusväitele, isegi kui see on avalikul huvil põhinev väide, ilma et ta oleks eelnevalt palunud pooltel esitada selle väite kohta oma seisukohad (vt apellatsioonkaebuste alusel tehtud kohtuotsus, punkt 93 ja seal viidatud kohtupraktika).

66 Küsimuse kohta, millise tähtaja jooksul tuleb teha finantskorrektsiooni otsus, küsis Üldkohus käesolevas kohtuasjas aga esiteks poolte arvamust menetlust korraldava meetmena pärast apellatsioonkaebuste alusel tehtud kohtuotsuse kuulutamist, milles Euroopa Kohus tühistas kõnealused finantskorrektsiooni otsused, mis puudutasid rahastamiskavasid enne 2000. aastat, leides omal algatusel, et komisjon on rikkunud määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud kuuekuulist tähtaega.

67 Teiseks võttis Üldkohus pärast 21. septembri 2016. aasta otsust kohtuasjas komisjon *vs.* Hispaania (C-139/15 P, EU:C:2016:707) ja 21. septembri 2016. aasta otsust kohtuasjas komisjon *vs.* Hispaania (C-140/15 P, EU:C:2016:708) teise menetlust korraldava meetme.

68 Seega tuleb asuda seisukohale, et pooltel oli võimalik esitada oma seisukoht määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud tähtaja kohaldamise kohta.

69 Mis puudutab käesolevas kohtuasjas kohaldatavaid õigusnorme, on lisaks oluline meenutada, et määrus nr 4253/88 tunnistati määrusega nr 1260/1999 1. jaanuarist 2000 kehtetuks. Määrus nr 1260/1999 tunnistati 1. jaanuarist 2007 määrusega nr 1083/2006 kehtetuks, mis omakorda tunnistati kehtetuks määrusega nr 1303/2013 1. jaanuarist 2014.

70 Ühelt poolt ei ole seega määrus nr 1303/2013 käesolevas kohtuasjas kohaldatav, kuna vaidlustatud otsus tehti 2009. aastal.

71 Teiselt poolt tuleneb küll määruse nr 1083/2006 artikli 108 teisest lõigust, et määruse teatavaid sätteid kohaldatakse 2007.–2013. aasta rahastamiskavadele, kuid sellest hoolimata on seal sätestatud ka, et määruse artiklit 100, mis sätestab menetlustähtajad, kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007, täpsustamata rahastamisperioodi.

72 Oluline on lisada, et määruse nr 1083/2006 artikkel 100 on kohaldatav ka varasemate kui 2007.–2013. aasta kavade suhtes ning see on kooskõlas põhimõttega, mille kohaselt tuleb menetlusnorme kohaldada kohe pärast nende jõustumist (kohtuotsused, 4.9.2014, Hispaania *vs.* komisjon, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punkt 98; 4.9.2014, Hispaania *vs.* komisjon, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, punkt 98; 22.10.2014, Hispaania *vs.* komisjon, C-429/13 P, EU:C:2014:2310, punkt 31; 4.12.2014, Hispaania *vs.* komisjon, C-513/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2412, punkt 48, ja 24.6.2015, Hispaania *vs.* komisjon, C-263/13 P, EU:C:2015:415, punkt 53; vt selle kohta ka apellatsioonkaebuste alusel tehtud kohtuotsus, punkt 84).

73 See kohtupraktika leidis kinnitust ka 21. septembri 2016. aasta otsuses kohtuasjas komisjon *vs.* Hispaania (C-139/15 P, EU:C:2016:707, punkt 89) ja 21. septembri 2016. aasta otsuses kohtuasjas komisjon *vs.* Hispaania, (C-140/15 P, EU:C:2016:708, punkt 89); komisjon seda ei vaidlusta.

74 Käesoleval juhul toimus haldusmenetlus, mis viis vaidlustatud otsuse tegemiseni, millega muudeti Madalmaade Kuningriigile rahastamisperioodiks 1994–1999 antud rahalist abi, aastatel 2004–2009.

75 Seega pidi komisjon vaidlustatud otsuse tegemisel järgima määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud kuuekuulist tähtaega.

76 Siinkohal tuleb täpsustada, et selle sätte kohaselt peab komisjon tegema finantskorrektsiooni otsuse kuue kuu jooksul alates asjaomase liikmesriigi esindajate ärakuulamisest, kui liikmesriik ei aktsepteeri komisjoni esialgseid järeldusi. Kui ärakuulamist ei toimu, algab kuuekuuline ajavahemik kaks kuud pärast komisjonilt saadud kutse kuupäeva.

77 Seega kui liikmesriik ei aktsepteeri komisjoni esialgseid järeldusi, hakkab tähtaeg kulgema ärakuulamiskutse saatmisest komisjoni poolt või ärakuulamise toimumise korral toimumise päevast.

78 Ühelt poolt nähtub aga käesoleva kohtuasja toimikust, et ärakuulamine komisjoni ja Madalmaade Kuningriigi esindajate osalusel toimus 23. veebruaril 2009 Brüsselis (Belgia).

79 Teiselt poolt on selge, et vaidlustatud otsus tehti 23. detsembril 2009, seega kümme kuud pärast ärakuulamist, mida komisjon ei vaidlusta.

80 Järelikult ei ole komisjon järginud määruse nr 1083/2006 artikli 100 lõikes 5 sätestatud kuuekuulist tähtaega.

81 Seega tuleb käesolev hagi tunnistada ilmselgelt põhjendatuks ja tühistada vaidlustatud otsus Madalaade Kuningriiki puudutavas osas.

Kohtukulud

82 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb vastavalt hageja nõudele kohtukulud temalt välja mõista.

83 Kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel kannavad Belgia Kuningriik ja Prantsuse Vabariik ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (viies koda)

otsustab:

1. **Tühistada Madalmaade Kuningriiki puudutavas osas komisjoni 23. detsembri 2009. aasta otsus K(2009) 10712, millega vähendati rahalist abi, mis oli eraldatud Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) ühenduse algatuse Interreg II/C kavale „Rein-Maasi ennetav üleujutustõrje“ Belgia Kuningriigis, Saksamaa Liitvabariigis, Luksemburgi Suurhertsogiriigis ja Madalmaade Kuningriigis vastavalt komisjoni 18. detsembri 1997. aasta otsusele K(97) 3742 (EFR nr 970010008).**

2. **Jätta Euroopa Komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Madalmaade Kuningriigi kohtukulud.**

3. **Jätta Belgia Kuningriigi ja Prantsuse Vabariigi kohtukulud nende endi kanda.**

Luxembourg, 13. september 2017

kohtusekretär
E. Coulon

president
D. Gratsias